

██████████, ██████████, ██████████ a ██████████ o d m i e t a
ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 1. augusta 2016 doručená sťažnosť spoločnosti ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████, ██████████ a ██████████ (ďalej len „sťažovatelia“) vo veci namietaného porušenia čl. 20 ods. 1 a čl. 46 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), ako aj čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) postupom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) v konaní vedenom pod sp. zn. 9 Co 648/2015 a jeho rozsudkom zo 17. marca 2016. Sťažnosť bola odovzdaná na poštovú prepravu 2. júla 2016.

2. Zo sťažnosti vyplýva, že žalobca ██████████ (ďalej len „žalobca“) podal proti sťažovateľom (v niektorých prípadoch proti ich právnym predchodcom) žalobu o určenie neplatnosti kúpnej zmluvy z 13. februára 2002 uzavretej časťou sťažovateľov ako predávajúcimi a časťou sťažovateľov ako kupujúcimi. Kúpna zmluva bola vložená do katastra nehnuteľností pod sp. zn. V 193/2002.

Rozsudkom Okresného súdu Námestovo (ďalej len „okresný súd“) č. k. 3 C 40/2008-208 z 9. marca 2015 bola žaloba žalobcu zamietnutá v celom rozsahu s tým, že sťažovateľom ako žalovaným sa náhrada trov konania nepriznala.

Proti rozsudku okresného súdu podali odvolanie tak žalobca, ako aj sťažovatelia, ktorí odvolaním napadli výrok rozsudku o náhrade trov konania a domáhali sa zmeny rozsudku tak, aby sa im priznala náhrada trov konania.

Rozsudkom krajského súdu č. k. 9 Co 648/2015-244 zo 17. marca 2016 bol rozsudok okresného súdu potvrdený a žiadnemu z účastníkov nebola priznaná náhrada trov odvolacieho konania.

Krajský súd sa stotožnil s názorom okresného súdu, ktorý aplikoval v tom čase platné a účinné ustanovenie § 150 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „OSP“). Podľa úspechu v konaní by náhrada trov prináležala sťažovateľom, avšak podľa názoru krajského súdu sťažovatelia si riadnym spôsobom nesplnili povinnosti, čím prispeli k tomu, že žalobca podal žalobu, a preto, aj keď v konečnom dôsledku žaloba nebola úspešná, sťažovateľom sa náhrada trov nepriznala.

S uvedeným záverom krajského súdu a okresného súdu sa sťažovatelia v žiadnom prípade nemôžu stotožniť. Podľa ich názoru v danej veci neexistujú žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa, ktoré by umožňovali aplikáciu § 150 ods. 1 OSP pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

Podľa sťažovateľov je zrejmé, že v sporovom konaní sa povinnosť nahradiť trovy konania spravuje zásadou úspechu v konaní (§ 142 ods. 1 OSP). Zásada zodpovednosti za výsledok (zásada úspechu) sa uplatňuje pri rozhodovaní o náhrade trov sporového konania. Len v sporovom konaní sa totiž dá hovoriť o úspechu, resp. neúspechu účastníka.

Konanie vedené okresným súdom pod sp. zn. 3 C 40/2008 bolo sporovým konaním a začalo na návrh žalobcu, ktorý ho v priebehu konania niekoľkokrát dodatočne a spravidla na poslednú chvíľu menil.

V sporovom konaní je kritériom na priznanie nároku na náhradu trov miera úspechu vo veci, ktorá sa zisťuje tak u žalobcu, ako aj u žalovaného. Miera úspechu vo veci závisí od vzťahu meritórneho rozhodnutia k žalobnému petitu, ktorý bol naposledy formulovaný vo veci samej.

V danom prípade je podľa sťažovateľov zrejmé, že išlo o sporové konanie, v ktorom boli sťažovatelia úspešní v rozsahu 100 %. Žalobca nebol úspešný vôbec a neexistuje dôvod hodný osobitného zreteľa pre aplikáciu § 150 OSP. Sťažovateľom preto patrí v zmysle § 142 ods. 1 OSP 100 % účelne vynaložených trov konania.

Sťažovatelia svojim konaním spor nevyvolali a ako je to zrejmé z ich procesného postavenia, nepodali ani návrh na začatie súdneho konania. Iba sa bránili neopodstatnene

podanej žalobe. Obrana sťažovateľov bola od počiatku sporu konštantná a bol to najmä žalobca, ktorý svojimi procesnými návrhmi predlžoval konanie.

Právne závery krajského súdu vo vzťahu k náhrade trov konania sú podľa sťažovateľov v rozpore s účelom a zmyslom právnej úpravy náhrady trov konania, a preto ich možno považovať za odporujúce čl. 46 ods. 1 ústavy a čl. 6 dohovoru. Skutkové a právne závery možno označiť ako nepreskúmateľné a svojvoľné, vybočujúce z rámca všeobecne záväzných právnych predpisov.

Pokiaľ všeobecné súdy na jednej strane považovali postup žalovaných sťažovateľov v súvislosti s ponukou na odkúpenie spoluvlastníckych podielov formou verejnej vyhlášky za *de facto* jediné možné a vhodné riešenie s prihliadnutím na veľmi veľký okruh spoluvlastníkov a veľkosť spoluvlastníckych podielov a z tohto titulu za dostačujúci a súladný s § 140 Občianskeho zákonníka, no na druhej strane nepriznali sťažovateľom náhradu trov konania, vyznieva odôvodnenie rozsudkov všeobecných súdov celkom zmätočne. Sťažovatelia sú presvedčení, že nemožno od nich spravodlivo požadovať, aby trovy konania spočívajúce v trovách právneho zastúpenia za úkony prevzatia a prípravy zastúpenia vrátane prvej porady s klientom, na ktoré ich právnomu zástupcovi vznikol nárok, znášali oni sami, pretože tieto úkony boli bezpochyby potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva sťažovateľov proti žalobcovi.

V posudzovanom prípade práve s prihliadnutím na skutkové okolnosti a vyjadrenia žalobcu neexistuje žiaden dôvod v zmysle § 150 ods. 1 OSP pre nepriznanie náhrady trov sťažovateľom.

Podanie žaloby vôbec neriešilo žalobcov problém. Podľa vlastných tvrdení žalobcu ako predsedu [REDAKOVANÉ], chcel znížiť celkovú majoritu kupujúceho spoluvlastníka (sťažovateľa [REDAKOVANÉ]). Išlo o špekulatívnu žalobu, ktorá by žalobcovi ako fyzickej osobe (spoluvlastníkovi) ani v prípade úspechu v merite veci nepriniesla žiadne výhodnejšie postavenie. Mala len spôsobiť deštrukciu v systéme hospodárenia s hotelom [REDAKOVANÉ].

2.1 Sťažovatelia požadujú, aby ústavný súd o ich sťažnosti nálezom takto rozhodol:

„1. Rozsudkom Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/648/2015-244 zo dňa 17.03.2016 v časti výroku II, v ktorej Krajský súd v Žiline rozhodol, že žiadnemu z účastníkov náhradu

trov odvolacieho konania nepriznáva, a v časti v ktorej potvrdil výrok II. rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 3C/40/2008-208 zo dňa 09.03.2015, ktorým súd prvého stupňa rozhodol, že žiadnemu zo žalovaných náhradu trov konania nepriznáva bolo porušené základné právo sťažovateľov 1/ až 18/ podľa čl. 46 Ústavy SR, spočívajúce v práve na súdnu ochranu na nezávislom a nestrannom súde, podľa čl. 20 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky, spočívajúce v práve vlastníť majetok, a základné právo podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd, spočívajúce v práve na spravodlivé súdne konanie.

2. Ústavný súd Slovenskej republiky zrušuje rozsudok Krajského súdu v Žiline sp. zn. 9Co/648/2015-244 zo dňa 17.03.2016 v časti výroku II, v ktorej Krajský súd v Žiline rozhodol, že žiadnemu z účastníkov náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva, a v časti v ktorej potvrdil výrok II. rozsudku Okresného súdu Námestovo č.k. 3C/40/2008-208 zo dňa 09.03.2015, ktorým súd prvého stupňa rozhodol, že žiadnemu zo žalovaných náhradu trov konania nepriznáva a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na ďalšie konanie.

3. Zároveň sťažovatelia 1/ až 18/ žiadajú priznať náhradu trov právneho zastúpenia vo výške 3.109,40 € a túto poukázať ich právnenému zástupcovi. “

II.

3. Z rozsudku krajského súdu č. k. 9 Co 648/2015-244 zo 17. marca 2016 vyplýva, že ním bol potvrdený rozsudok okresného súdu č. k. 3 C 40/2008-208 z 9. marca 2015 s tým, že sa žiadnemu z účastníkov nepriznáva náhrada trov odvolacieho konania.

Podľa konštatovania krajského súdu v konaní sa riešila otázka relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv. Žalobca sa relatívnej neplatnosti dovoľával s poukazom na to, že došlo k porušeniu jeho predkupného práva, keďže mu zo strany sťažovateľov neboli riadnym spôsobom ako spoluvlastníkovi ponúknuté ich podiely na odkúpenie. Okresný súd posudzoval splnenie podmienok ponuky v zmysle § 140 Občianskeho zákonníka a prihliadal aj na čl. 152 ods. 4 ústavy, podľa ktorého výklad a uplatňovanie všetkých podústavných právnych noriem musí byť v súlade s ústavným poriadkom. V danom prípade spoluvlastníkmi boli členovia [REDACTED], a vzhľadom na vysoký počet spoluvlastníkov jeden z nich bol poverený na uplatnenie zákonného predkupného práva. Úmysel odkúpiť spoluvlastnícke podiely bol oznámený na stretnutí

podielnikov [REDACTED], ako aj verejnou vyhláškou vyvesenou na verejnej tabuli mesta [REDACTED]. Táto obsahovala všetky podmienky pre uplatnenie predkupného práva v určenej dobe. Keďže žiaden zo spoluvlastníkov na výzvu nereagoval, došlo v roku 2002 k podpisu kúpnych zmlúv. Žalobca mal vedomosť o úmysle sťažovateľov previesť svoje podiely na jedného z nich, lebo s nimi komunikoval, no neprejavil záujem o ich nadobudnutie. Podľa konštatovania okresného súdu pri striktnom formálnom a čisto gramatickom výklade znenia právnej normy by bolo možné dospieť k záveru, že napadnuté kúpne zmluvy sú neplatné podľa § 140 a § 40a Občianskeho zákonníka, keďže žalobca ako dotknutý spoluvlastník sa dovoľával relatívnej neplatnosti podaním žaloby. Okresný súd však bral do úvahy aj ostatné skutočnosti, a to, že ide o jednotlivých členov urbárskeho spoločenstva, ktorého bol žalobca predsedom, a že žalobca bol informovaný jednotlivými členmi o ich úmysle podiely odpredať. Okresný súd prihliadal tiež na to, že zhruba jedna tretina spoluvlastníkov bola neznáma, a preto výzva na uplatnenie predkupného práva nebola zasielaná každému spoluvlastníkovi zvlášť, ale bola realizovaná v súčinnosti s mestom [REDACTED] tak, že na jeho verejnej tabuli bola vyvesená ponuka informujúca ostatných spoluvlastníkov o možnosti žiadať odkúpenie jednotlivých podielov od ostatných spoluvlastníkov. Širším výkladom potom okresný súd ustálil, že zákonodarca uložil povinnosť spoluvlastníkovi, ktorý chce svoj podiel scudziť, jasne informovať ostatných o svojom zámere, aby títo mohli prípadne ponuku odstupujúceho spoluvlastníka akceptovať alebo nie. Z dôvodu právnej istoty stanovil zákon povinnosť ponuku realizovať písomne. Z výpovede žalobcu pritom vyplynulo, že mal vedomosť o tom, že nielen sťažovatelia, ale aj ďalší spoluvlastníci mali záujem predať spoluvlastnícke podiely. Žalobca nijakým spôsobom neprejavil záujem o odkúpenie podielu a následne napadol okolo 180 kúpnych zmlúv na súde. Okresný súd poukázal aj na súčasné znenie zákona č. 97/2013 Z. z. o pozemkových spoločenstvách v znení neskorších predpisov, ktoré zrealnilo pohľad na ponukovú možnosť podielových spoluvlastníkov a podľa ktorého s účinnosťou od 1. mája 2013 spoluvlastník už nemusí ponúknuť svoj spoluvlastnícky podiel na predaj všetkým ostatným spoluvlastníkom, ale urobí túto ponuku voči ostatným spoluvlastníkom prostredníctvom výboru pozemkového spoločenstva.

Podľa názoru krajského súdu bolo potrebné stotožniť sa s rozhodnutím okresného súdu aj čo sa týka trov konania, resp. aplikácie § 150 ods. 1 OSP. Okresný súd videl

špecifickosť prípadu najmä v tom, že sťažovatelia pri odpredaji svojich spoluvlastníckych podielov formálne nesplnili povinnosti vyplývajúce z § 140 Občianskeho zákonníka. Žalobca sa preto mohol oprávnene domnievať, že bude v konaní úspešný, napokon však nebolo jeho žalobe vyhovie. Podľa zásady úspechu v konaní by preto náhrada trov prináležala sťažovateľom. Možno však povedať, že v tomto prípade práve riadnym nesplnením povinností prispeli k tomu, že žalobca podal žalobu, a preto (aj keď v konečnom dôsledku jeho nárok nebol úspešný) okresný súd sťažovateľom náhradu trov nepriznal. S takýmito závermi sa stotožnil aj krajský súd.

III.

4. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

5. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti navrhovateľov. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, návrhy podané oneskorene, ako aj návrhy zjavne neopodstatnené môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania.

6. Sťažnosť treba považovať za zjavne neopodstatnenú.

O zjavnej neopodstatnenosti návrhu možno hovoriť vtedy, keď namietaným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím nemohlo vôbec dôjsť k porušeniu toho

základného práva alebo slobody, ktoré označil navrhovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu alebo jeho rozhodnutím a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnený návrh preto možno považovať ten, pri predbežnom prerokovaní ktorého ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, reálnosť ktorej by mohol posúdiť po jeho prijatí na ďalšie konanie (m. m. I. ÚS 66/98, I. ÚS 110/02, I. ÚS 88/07).

7. Podľa konštantnej judikatúry ústavný súd nie je súčasťou systému všeobecných súdov, ale podľa čl. 124 ústavy je nezávislým súdnym orgánom ochrany ústavnosti. Pri uplatňovaní tejto právomoci ústavný súd nie je oprávnený preskúmať a posudzovať ani právne názory všeobecného súdu, ani jeho posúdenie skutkovej otázky. Úlohou ústavného súdu totiž nie je zastupovať všeobecné súdy, ktorým predovšetkým prislúcha interpretácia a aplikácia zákonov. Úloha ústavného súdu sa obmedzuje na kontrolu zlučiteľnosti účinkov takejto interpretácie a aplikácie s ústavou alebo kvalifikovanou medzinárodnou zmluvou o ľudských právach a základných slobodách. Posúdenie vecí všeobecným súdom sa môže stať predmetom kritiky zo strany ústavného súdu iba v prípade, ak by závery, ktorými sa všeobecný súd vo svojom rozhodovaní riadil, boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne. O arbitrárnosti (svojevôli) pri výklade a aplikácii zákonného predpisu všeobecným súdom by bolo možné uvažovať len v prípade, ak by sa tento natoľko odchýlil od znenia príslušných ustanovení, že by zásadne poprel ich účel a význam (mutatis mutandis I. ÚS 115/02, I. ÚS 12/05, I. ÚS 352/06).

8. Sťažovatelia sú presvedčení, že náhrada trov konania im mala byť priznaná, keďže boli v spore 100 % úspešní a podľa ich názoru žiadne dôvody hodné osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 OSP účinného do 30. júna 2016 neexistovali.

9. Ústavný súd je toho názoru, že argumentácia krajského súdu odôvodňujúca nepriznanie náhrady trov úspešným sťažovateľom je dostačujúca a presvedčivá. Nejaví žiadne známky arbitrárnosti či zjavnej neodôvodnenosti. Skutočnosť, že sťažovatelia majú na vec odlišný názor sama osebe bez ďalšieho porušenie označených práv podľa ústavy a dohovoru neznamená.

10. Krajský súd považoval za dôvod hodný osobitného zreteľa tú skutočnosť, že vo veci samej došlo k takému právnemu posúdeniu otázky relatívnej neplatnosti kúpnych zmlúv o prevode spoluvlastníckych podielov, ktoré sa vymykalo doslovnému výkladu § 140 a § 40a Občianskeho zákonníka, keďže všeobecné sudy vec samú posúdili v širšom ústavnoprávnom kontexte a vzhľadom na veľmi veľký počet podielových spoluvlastníkov (vrátane veľkého počtu neznámych či nezvestných spoluvlastníkov) považovali predkupné právo žalobcu ako spoluvlastníka za naplnené tým, že došlo k ponuke predaja spoluvlastníckych podielov verejnou vyhláškou. Okrem toho vychádzali aj z toho, že žalobca vzhľadom na svoje postavenie o predaji spoluvlastníckych podielov musel vedieť.

11. Inými slovami, možno uviesť, že z pohľadu žalobcu vzhľadom na doslovné znenie dotknutých zákonných ustanovení muselo byť prekvapujúce, že jeho žaloba bola zamietnutá i napriek tomu, že všetky doslovne interpretované podmienky vyplývajúce zo zákona v súvislosti s realizáciou jeho predkupného práva splnené neboli. Žalobca preto pri podaní žaloby vzhľadom na dovtedajšiu rozhodovaciu prax všeobecných súdov dôvodne mohol očakávať, že jeho žaloba bude úspešná. Práve to bol z pohľadu všeobecných súdov dôvod hodný osobitného zreteľa, pre ktorý napokon úspešným sťažovateľom náhrada trov konania priznaná nebola.

12. Stanovisko všeobecných súdov v tejto veci sa dá v podstate zovšeobecniť tak, že zmena ustálenej judikatúry, ktorá vedie napokon k neúspechu žalobcu v konaní, v ktorom vzhľadom na dovtedajšiu judikatúru dôvodne očakával úspech, je jedným z dôvodov hodných osobitného zreteľa pri rozhodovaní o náhrade trov konania.

13. Berúc do úvahy uvedené skutočnosti ústavný súd rozhodol podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde tak, ako to vyplýva z výroku tohto uznesenia.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 8. marca 2018